

MŁODZI PRZY GŁOSIE:

DOŚWIADCZENIA, OCZEKIWANIA, WARTOŚCI

GŁÓWNE WNIOSKI Z FOKUSÓW
Z UCZNIAMI SZKÓŁ ŚREDNICH
ZE SKAWINY, KRZESZOWIC, NOWEGO SĄCZA,
OŚWIĘCIMIA, KRAKOWA

1 WYBÓR SZKOŁY

Młode osoby przy wyborze szkoły średniej kierują się opiniami rodziców, znajomych oraz opiniami w internecie.

Pozytywny wpływ mają nauczyciele angażujący się w „Dni Otwarte Szkoły”. Uczniowie doceniają także możliwość wzięcia udziału w Targach Pracy.

Często wybory te są przypadkowe i decyduje bliskość od miejsca zamieszkania. Wpłyną na to także czas COVIDU, poprzez ograniczenia w transporcie zbiorowym.

Rzadziej wybór szkoły wynika z pasji ucznia. Uczniowie technikum częściej dokonują wyboru szkoły zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Motywuje ich też możliwość zdobycia praktycznych umiejętności, nauka zawodu.

Plany zawodowe konkretyzują się w trakcie nauki w szkole i u części rozmówców wiążą się z pracą w innym kierunku niż profil klasy. Uczniowie liceum, częściej niż technikum, nie wiedzą, czym będą zajmowali się w przyszłości.

2 DOŚWIADCZENIA

Młodzi w zdecydowanej większości mają już pierwsze doświadczenia zawodowe za sobą.

Podczas staży szkolnych cenią sobie możliwość sprawdzenia w praktyce, na czym polega wykonywanie zawodu oraz szansa ich odbywania w grupie znajomych, z którymi można porozmawiać, dojechać do miejsca stażu i nie czuć się odosobnionym.

Ich zdaniem zdobywanie różnych doświadczeń daje im: możliwość przetestowania siebie na rozmowie kwalifikacyjnej, niezależność finansową, szansę użycia wiedzy w praktyce, sprawdzenia obciążenia pracą na różnych stanowiskach (umysłowych i fizycznych), ale także daje im alternatywę, w przypadku rezygnacji z pracy w wyuczonym zawodzie.

Uważają też, że zaprocentuje to przyszłości i pracodawcy to docenią. Doceniają, gdy pracodawcy angażują się bezpośrednio w przygotowanie młodej osoby do wykonywania zawodu.

Młodzi uważają, że dobrym sposobem na szukanie pracy jest wykorzystanie znajomości. Szukają pracy także poprzez polecenia znajomych, portale internetowe. Jako dobrą praktykę wskazują tablice w szkole z dedykowanymi dla uczniów ogłoszeniami o pracę. Rzadko wskazują kontakt z instytucją publiczną, typu urząd pracy.

Uczniowie oceniają dobrze poziom ich wynagrodzeń. Respondenci zwracają jednak uwagę na etykę niektórych pracodawców. Mają pierwsze złe doświadczenia, związane z nieplaceniem za wszystkie przepracowane godziny.

3 OCZEKIWANIA

Młodzi oczekują w pracy dobrej atmosfery, uprzejmości, sprawiedliwości, szacunku do wykonywanej przez nich pracy.

Młodzi uważają, że w szkole unikany jest temat przygotowania do szukania pracy. Chcą, aby w szkole organizowane były symulacje rozmowy kwalifikacyjnej oraz spotkania z osobami, które wykonują różne zawody, aby móc dowiedzieć się od nich, jak wygląda dzień pracy, na czym polega wykonywanie danego zawodu. Brakuje im także szerszej informacji na temat oferty szkół/uczelnii.

Osoby młode oczekują, że w pierwszym dniu pracy zostaną wprowadzeni do obowiązków. Obawiają się krytyki, braku zrozumienia i barier w integracji z pracownikami z dłuższym stażem.

Uczniowie po zakończonej edukacji chcieliby poświęcić czas na: podróż, naukę języka, poznanie innych kultur, swój rozwój osobisty. Część osób chce pracować zaraz po odebraniu dyplomu. W tej grupie pojawiły się także plany związane z założeniem rodziny. Chcieliby na początku pracować na etacie w niewielkiej firmie, gdzie będą mieli kontakt z pracodawcą. Uważają też, że do pracy w małej firmie nie jest wymagane tak bardzo doświadczenie zawodowe. Jednak po jego zdobyciu w planach pojawia się założenie własnej firmy.

Uważają z kolei, że aby móc pracować w korporacji potrzebne jest doświadczenie zawodowe. Ich zdaniem duzi pracodawcy mają większą łatwość w zwalnianiu pracowników.

Zauważalne są różnice pomiędzy uczniami liceum i technikum. Uczniowie technikum mają większą wiarę w już posiadane kwalifikacje zawodowe, natomiast uczniowie liceum podkreślają, że będą potrzebowali wdrożenia do pracy. Różnica może wynikać z faktu, że uczniowie technikum odbywają szkolne staże, praktyki w zawodzie.

4 WARTOŚCI

Dbanie o siebie, swój komfort psychiczny, zdrowie, rozwój osobisty.

W pracy ważna uprzejmość, zrozumienie, uczciwość w traktowaniu, bez względu na wiek, uczciwość w wynagradzaniu.

Dbanie o środowisko naturalne.

Mobilność.

Chęć pomagania ludziom.

Grono znajomych, przyjaciół.

5 fokusów zostało przeprowadzonych: 12 czerwca 2023 roku w Skawinie, 16 października 2023 roku w Krzeszowicach, 11 marca 2024 roku w Nowym Sączu, 25 października 2024 roku w Oświęcimiu oraz 13 marca 2025 roku w Krakowie w ramach aktywności Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Osób Młodych.

W wywiadach grupowych wzięło udział łącznie 48 uczniów z:

- Zespołu Szkół Techniczno-Ekonomicznych oraz Liceum Ogólnokształcącego w Skawinie,
- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych (profilu technik logistyk - klasa mundurowa oraz technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej) oraz Liceum Ogólnokształcącego w Krzeszowicach,
- Zespołu Szkół nr 3 w Nowym Sączu: Liceum Ogólnokształcące (profilu prawniczy, psychologiczno-społeczny, biologiczno-chemiczny oraz Technikum (profil przemysł mody).
- Powiatowego Zespołu Nr 4 Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Oświęcimiu,
- Zespołu Szkół Architektoniczno-Budowlanych w Krakowie.

Osoby w wieku od 17-20 lat odpowiadały na pytania o ich wyobrażenia, oczekiwania, doświadczenia związane z poszukiwaniem pracy. W drugiej części młodzi opowiedzieli o swoim wyobrażeniu pierwszego dnia pracy.

Wywiady grupowe moderowała Katarzyna Nyklewicz z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

Kontakt:

**Zespół Badań, Analiz i Programowania Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie**

tel. 12 42 40 705

e-mail br@wup-krakow.pl